

ПЕДАГОГІКА

DOI: 10.31548/hspedagog13(3).2022.8-17

УДК 378.018.8:373.5.011.3-051:81'243]:331.54:005.336.2]:37.013.75

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ НА ОСНОВІ АКМЕОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ У ЗВО

БОНДАР Г. О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

E-mail: galyna72bondar@gmail.com

ORCID 0000-0002-7321-8137

Анотація. У статті викладено результати теоретичного дослідження проблеми формування професійної компетентності майбутніх учителів іноземних мов на основі акмеологічного підходу у ЗВО, що є необхідним для успішної педагогічної діяльності. Аналіз теоретичних досліджень та педагогічної практики виявив у системі вищої професійної освіти протиріччя між об'єктивними потребами сучасного суспільства в кадрах з високим рівнем професійної відповідальності, активності та творчої ініціативи, високим ступенем усвідомлення ціннісного сенсу професійної діяльності та «знаною» моделлю професійної підготовки студентів, що не враховує формування особистісного змісту професійної діяльності майбутніх спеціалістів; необхідністю організації процесу підготовки студентів як суб'єктів освітньої діяльності, найвищою формою прояву якої виступає особистісний зміст, та відсутністю обґрунтованої моделі його формування. Отже проведене дослідження виявило протиріччя між необхідністю цілеспрямованого формування акмеологічного потенціалу майбутніх педагогів та недостатньою теоретичною розробленістю моделей його розвитку у ЗВО. Акмеологічний підхід дає людині свободу думки, впевненості у своїх силах, сприяє розширенню світогляду. Завдяки такому підходу відбувається досягнення високого культурного рівня та набуття міцних знань. Особливу увагу автор статті надає теоретичному обґрунтуванню ключових компетентностей для майбутніх учителів іноземних мов. Уточнено поняття «акме», «акмеологічний підхід» «професійна компетентність» та ін. Розглядаються поняття професіоналізм та шляхи його розвитку. Аналізується механізм проєктної діяльності, зокрема акмеологічне проєктування як один з її різновидів у процесі навчання іноземних мов у закладах вищої освіти, а також мовний портфель майбутнього вчителя іноземної мови.

Ключові слова: компетентність, професійна компетентність, майбутній вчитель, іноземні мови, німецька мова, англійська мова, акме, акмеологічний підхід.

Актуальність (Introduction).

Сьогодні, у часи кардинальних змін у суспільстві важливим є постійний професійний ріст кожної людини. Професійний ріст пов'язаний, як правило, з сильною і стійкою мотивацією, особливим емоційним настроєм на здійснення певної діяльності, на досягнення в ній унікального, неординарного результату.

Образ результату – це головний системотворчий чинник професіоналізму особистості, який шукає та до якого прагне суб'єкт діяльності. Потреба в його досягненні, аналіз міри просування у цьому напрямку, пошук причин, які сприяють і перешкоджають його отриманню, формують професіоналізм особистості.

© Бондар Г. О.

HUMANITARIAN STUDIOS: PEDAGOGICS, PSYCHOLOGY, PHILOSOPHY Vol 13(3) 2022

Саме таке уміння - досягти в професії значного результату - робить людину не просто компетентною в будь-якій сфері, а і професіоналом.

Професіоналізм особистості проявляється у творчій активності, здатності задовольняти зростаючі вимоги у відповідній сфері діяльності. Як системоутворюючий фактор особистісно-професійного розвитку майбутнього вчителя на його шляху до досягнення вершин «акме», він визначається високою підготовленістю до виконання завдань відповідної діяльності та дає можливість досягати значних якісних та кількісних результатів за мінімальних витрат фізичних та розумових сил на основі використання раціональних прийомів виконання робочих завдань.

Однак стан професіоналізму не є кінцевим пунктом розвитку спеціаліста. Справжнього професіонала характеризують постійний творчий саморозвиток особистості, прагнення подальшого професійного зростання.

Проблема підготовки висококваліфікованого вчителя іноземних мов, а особливо англійської та німецької мов, що вільно мислить, активно діє, особливо актуальна на сучасному етапі. Іноземна мова формує особистість людини, як носія мови через закладене в мові бачення світу, менталітет, ставлення до людей, тобто через культуру народу, який користується нею як засобом спілкування.

Адже зміни, що відбуваються в суспільстві, вимагають від майбутнього вчителя не тільки фундаментальних професійних знань, але інноваційного мислення і володіння практико-орієнтованим, дослідницьким підходом до вирішення конкретних освітніх проблем.

Аналіз останніх досліджень та публікацій (Analysis of recent researches and publications). Проблемі досягнення людиною свого «акме» у професійному та особистісному розвитку присвячені роботи зарубіжних та вітчизняних дослідників (О. Антонова, Ш. Бюлер, С. Генкал,

Т. Дерека, І. Драч, М. Євтух, С. Калаур, О. Лобода, А. Маслоу, Л. Наріжна, К. Роджерс, С. Рубинштейн, Т. Скорик, О. Сорока).

Акмеологічні технології викладання іноземної мови у вищій школі розглянуто у дослідженні Л. Наріжної [5, с. 147].

Теоретичні основи професійної компетентності майбутніх вихователів з правом навчання англійської мови дітей дошкільного віку: акмеологічний підхід розглянуто у дослідженні О. Лободи. Дослідниця також зазначає, що у роботах Г. Алова, А. Алексюк, О. Абдулліна, Л. Артемова, Ю. Бабанського, В. Безпалько, І. Богданова, В. Бондар, В. Вегасова, Л. Вовк, Н. Гузій, І. Зязюна, Е. Карпова, Н. Лисенко, Л. Мітіна, О. Мороз, Н. Ничкало, Г. Підкурғанної, Н. Чепелева, О. Шарова, М. Ярмаченко та ін., окрім розкриття змісту, методів, форм, нових технологій навчання здобувачів вищої освіти, формування фахових умінь та окремих рис характеру майбутніх педагогів, наголошується на визначенні змісту і технологій формування професійної компетентності фахівця в умовах ступеневої системи вищої освіти як координатора освітнього процесу [4, с. 22].

У роботі М. Євтух та Т. Скорик розглянуто акмеологічний підхід до становлення професійної успішності майбутнього вчителя. Ми погоджуємося з думкою авторів, що акмеологічний підхід стає провідним у педагогічній освіті, а акмеологічна модель діяльності вчителя є моделлю його професійної успішності та професійної самореалізації [3, с. 9].

Аналіз психолого-педагогічної літератури показує, що в сучасній соціально-економічній ситуації, коли відбувається модернізація соціальних функцій вчителя, зміна системи цінностей, що характеризують готовність до прийняття рішень, розвиток індивідуальності та стилю мислення забезпечується підготовкою у ЗВО, де відбувається входження у світ професійної діяльності,

формування світогляду, усвідомлення контурів майбутньої професії, і навіть оволодіння професійними компетентностями.

Аналіз теоретичних досліджень та педагогічної практики виявив у системі вищої професійної освіти протиріччя між об'єктивними потребами сучасного суспільства в кадрах з високим рівнем професійної відповідальності, активності та творчої ініціативи, високим ступенем усвідомлення ціннісного сенсу професійної діяльності та «знаною» моделлю професійної підготовки студентів, що не враховує формування особистісного змісту професійної діяльності майбутніх спеціалістів; необхідністю організації процесу підготовки студентів як суб'єктів освітньої діяльності, найвищою формою прояву якої виступає особистісний зміст, та відсутністю обґрунтованої моделі його формування.

Отже проведене дослідження виявило протиріччя між необхідністю цілеспрямованого розвитку акмеологічного потенціалу майбутніх педагогів та недостатньою теоретичною розробленістю моделей його розвитку у ЗВО.

Мета (Purpose) висвітлення теоретичних засад формування професійної компетентності майбутніх учителів іноземних мов на основі акмеологічного підходу у закладах вищої освіти.

Методи (Methods). Для досягнення визначеної в статті мети були використані теоретичні методи дослідження: вивчення філософської, психологічної, соціологічної, методичної, педагогічної літератури з досліджуваної проблеми; теоретичний аналіз основних понять; аналіз та узагальнення педагогічного досвіду; моделювання.

Методологічну основу дослідження склали положення філософії, психології, педагогіки, методики викладання у контексті виділеної проблеми.

Результати (Results). Професіоналізм майбутнього вчителя іноземних

мов складається, перш за все, з професійної компетентності, тобто знання мови та культури іншої країни.

Компетентність - це окрема сфера діяльності, в якій особистість демонструє високий рівень засвоєних стратегій успіху. Поняття «компетентність» орієнтує на формування готовності здійснювати діяльність спілкування і на отримання при цьому результату цієї діяльності [2, с. 73].

Професійна компетентність, яка відображає єдність теоретичної та практичної готовності педагога, це сукупність особистісних характеристик людини, необхідних для успішного виконання педагогічної діяльності [8, с. 238].

До професійних компетентностей майбутнього вчителя іноземних мов належать: предметна, соціальна, соціокультурна, комунікативна, інформаційна та проектна [8, с. 239].

Предметна компетентність формує здатність розуміти мову як механізм пізнання та спілкування.

Соціальна компетентність передбачає готовність і бажання взаємодіяти з іншими людьми, тобто діяти у соціумі з урахуванням позицій інших людей.

Соціокультурна компетентність дозволяє сформувати вміння діяти відповідно до рідної та іншої культури, застосовуючи загальнолюдську мораль, культурну самобутність та правові знання. Соціокультурна компетентність є інструментом виховання міжнародно-орієнтованої особистості.

Комунікативна компетентність сприяє вступу в комунікацію з метою бути зрозумілим та зрозуміти інших засобами іншомовного спілкування, тобто здійснювати спілкування за допомогою мови, передавати думки та обмінюватися ними у різних ситуаціях у процесі взаємодії з іншими учасниками спілкування.

Інформаційна компетентність означає здатність володіти інформаційними технологіями, працювати з усіма видами інформації, а також здатність до

застосування інформаційних технологій у оволодінні мовою.

Проектна компетентність формує вміння приймати рішення та відповідати за них, вміння створити власний продукт, вміння приймати рішення та відповідати за них в індивідуальній чи колективній діяльності.

Отже, щоб стати компетентним вчителем іноземних мов необхідно мати певний набір таких компетентностей, що забезпечать успішне вирішення професійних завдань, володіння відповідними вміннями, навичками та що дозволять ефективно діяти в галузі іншомовної освіти та мати певний рівень кваліфікації.

Сьогодні майбутнім учителям, зокрема учителям англійської та німецької мов, щоб відповідати всім вимогам, які висуваються до них, необхідно постійно займатися самоосвітою. У закладах вищої освіти їм потрібно сформувати установки для досягнення вершин професіоналізму, тобто розвитку акмеологічної позиції особистості. Відмінністю акмеологічного підходу від інших відомих підходів є постановка та досягнення високих результатів у професійному навчанні.

Дослідження показало, що здобувачі вищої освіти, які щойно закінчили школу, не сприймають свою навчальну діяльність як пізнавальну активність щодо освоєння одночасно професійної діяльності та системи відповідних їй компетентностей. Вважається, що у ЗВО майбутній вчитель здебільшого отримує теоретичні основи знання, а практичні вміння та навички набуває у процесі професійної діяльності. Однак в умовах ринкових відносин на адаптацію не відводиться багато часу, тому, беручи до уваги акмеологічний підхід при підготовці майбутніх вчителів, можна спробувати вирішити зазначену проблему.

Акмеологічний підхід націлений на вирішення проблем, пов'язаних з розвитком професіоналізму в педагогічній

діяльності, досягнення вершин майстерності – професійної зрілості, професійного розвитку [7, с. 307].

Професійний розвиток не може бути пов'язаний лише з певним проміжком часу в житті дорослої людини. Професійна підготовка молодих людей має починатися після завершення навчання у середній школі, де зародився інтерес до певних видів діяльності, предметів, наук. Технології ж навчання покликані розвивати в людині пізнавальні ініціативи, бажання розвиватися і вміння вчитися самостійно.

Метою реалізації акмеологічного підходу є здійснення акмеолого-педагогічних впливів на майбутніх вчителів з тим, щоб у них формувалася акмеологічна спрямованість особистості як стрижнева властивість та найважливіший показник професіоналізму, тобто сформувалась здатність виражати свободу думки та поведінкового вибору, впевненості у своїх силах, розвитку широкого кругозору, у тому числі технічного, ерудиції та досягнення високого культурного рівня. Акмеологічний підхід у сучасній системі професійної освіти полягає у тому, щоб забезпечити посилення професійної мотивації, стимулювання творчого потенціалу, виявлення та плідне використання особистісних ресурсів для досягнення успіху у професійній діяльності майбутнього вчителя [7, с. 307].

Таким чином, з погляду акмеологічного підходу необхідно говорити не просто про професіоналізм особистості майбутнього вчителя, але про її рівень, про необхідність сприяння особистості у досягненні все більш високих рівнів професійного «акме», та здатності особистості жити та діяти відповідно до свого освітнього рівня.

Акме - це найвища точка, період розквіту особистості, найвищих її досягнень, коли проявляється зрілість особистості у всіх сферах, відбувається максимальний розвиток навичок. Це результат взаємодії багатьох об'єктивних і

суб'єктивних чинників - джерел, рушійних сил таких неординарних досягнень людини. Акме, як вищий рівень розвитку людини означає: спрямованість, інтенсивність розвитку, принципова його незавершеність та вказує на багатогранність потенціалу такої особистості [1, с. 17].

До поняття «акме» також включають такі характеристики, як активна особистісна позиція, самокритичність, вміння творчо використовувати досвід, сенс життя, акмеологічна грамотність та культура педагога, ціннісні орієнтації, прагнення до саморозвитку, рівень суб'єктивного контролю, здатності до самоосвіти та професійного зростання [1, с. 17].

Отже можна сказати, що з позиції акмеології людина розкривається не тільки в її характері, темпераменті, фізичних якостях тощо, а в тому, що і як вона знає, що і як вона цінує, що і як вона творить, з ким і як вона спілкується, які її потреби, як вона їх задовольняє та які загалом її реальні досягнення.

Методичні принципи навчання іноземних мов, акмеологічні засади зобов'язують майбутнього вчителя вирішувати низку специфічних проблем, а саме: виступати посередником між рідною та нерідною культурою; постійно звертатися до внутрішньої мотивації студента; сприяти максимальному поєднанню двох мовних реалій (викладача та студента); формувати індивідуальний стиль освоєння нерідної мови, а й вибудовувати вектор іншомовного розвитку студента у перспективі; стимулювати (мотивувати) когнітивні, емоційні та смислові сфери особистості студента (тобто орієнтувати їх на освоєння нової мовної реальності); розвивати іншомовні навички, комунікативну гнучкість, інтерес до безперервного пізнання, психологічну (усвідомлену) включеність до процесу навчання; використовувати всі доступні можливості для реалізації теоретичних знань на практиці; активізувати двосторонній зворотний зв'язок.

Акмеологічний підхід передбачає обов'язкову різноманітність видів навчальної діяльності: проектною, дослідницькою, ігровою, різних форм навчання: бесід, інтерактивних лекцій, семінарів, роботу у малих групах. На заняттях активно використовують опорні схеми, алгоритми тощо [6, с. 14].

На допомогу майбутньому вчителю іноземних мов приходять «неформальні моделі саморегуляції професійного зростання педагога». Мовний портфель майбутнього вчителя іноземних мов виступає як засіб саморегуляції професійного зростання педагога, і як рефлексії, тобто об'єктивної самооцінки.

Структура мовного портфеля майбутнього вчителя іноземних мов єдина, а зміст розробляється самим учителем. Слід зазначити, що найменування розділів взято із європейського мовного портфеля.

У розділі «мовний паспорт» вчитель іноземних мов зазначає, де та коли здобув мовну освіту; які мови знає та який рівень володіння ними; досвід реального використання мов. У розділі «мовна біографія» вчитель іноземних мов описує історію розвитку комунікативних умінь по чотирьом основним видам мовної діяльності (говоріння, аудіювання, читання та письмо), а якщо вчитель працює у класах з поглибленим вивченням, то включає і переклад; самооцінку володіння тими чи іншими видами мовної діяльності. Самооцінка свого мовного рівня дозволяє вчителю сформулювати потреби у вивченні чи вдосконаленні певного розділу мови, проаналізувати успіхи та невдачі та скласти індивідуальний план мовного самовдосконалення. У розділі «досьє» вчитель іноземних мов документально робить огляд свого професійного та особистісного зростання, наприклад, додає сертифікати та посвідчення про успішне закінчення курсів підвищення кваліфікації та інші документи. Вчитель відображає також участь у міжнародних проектах,

програмах, конкурсах тощо. Обов'язковим елементом розділу «досє» є наявність опублікованих статей.

Мовний портфель демонструє віхи зростання та самовдосконалення вчителя іноземних мов. Значимість мовного портфеля полягає, по-перше, у підвищенні та підтримці мотивації вдосконалення в іноземній мові та надання цьому процесу безперервного характеру; по-друге, у наданні роботодавцям та адміністраторам навчальних організацій наочної та переконливої інформації про досягнення учителем певного мовного рівня в рамках єдиних загальноєвропейських вимог.

Отже, у запропонованій моделі організації навчання виявляється два контури: основний - програмоване навчання іноземних мов в обсязі, необхідному для творчої діяльності; креативний -рівень акме.

Особливе значення в процесі професійного і особистого розвитку майбутніх вчителів іноземних мов набуває в даний час так зване акмеологічне проектування. Акмеологічне проектування направлене на формування професійної, комунікативної, соціокультурної компетентностей. Саме формування компетентностей за допомогою акмеологічного проектування сприяє розвитку особистості на шляху до досягнення професійного акме [1, с. 17].

Основною опорою акмеологічного проектування є потенційні можливості людини і їх реалізація, що ведуть до досягнення життєвих вершин, до становлення індивідуальності, до професійного удосконалення. Творче професійне спілкування на іноземній мові, в процесі проектної діяльності за спеціальністю, дає потужний позитивний заряд, створює мотивацію до вивчення іноземної мови, дарує радість подолання особистих страхів і комплексів, тобто сприяє особистому росту.

Дуже важливо відмітити, що кожний учасник проекту розробляє, а потім представляє на іноземній мові свою так

звану «акмеологічну складову» майбутньої професійної діяльності з використанням іноземної мови, окреслюючи таким чином траєкторію свого подальшого особистісного і професійного акмеологічного розвитку.

Використання потенціалу акмеологічного проектування націлює студента на професійно направлену продуктивну діяльність та особистий розвиток, підтримує стійкий інтерес до вивчення іноземних мов.

Основа акмеологічного проектування – потреба людини в творчій самореалізації, що впливає з прагнення до найбільш повної реалізації закладеного потенціалу і являється умовою розвитку індивідуальності.

Проектування не залежить від сфери діяльності. Проектно-орієнтована діяльність дозволяє розвивати загальні професійні компетентності: здатність та готовність до усвідомленого та ефективного самостійного управління своєю професійною діяльністю; позиція ділової активності, тобто здатність до ініціації діяльності; володіння стратегіями прийняття самостійних незалежних рішень, а також до прийняття на себе відповідальності за результат діяльності; взаємодія та співпраця у процесі вирішення завдань у професійній сфері; позиція конструктивної та творчої діяльності, тобто орієнтація на створення особистісного освітнього продукту; вибудовування власних систем знань та способів отримання знань та умінь; гнучкість та адаптивність до різних ситуацій; позиція рефлексивної самооцінки, що означає здатність оцінювати цілі, процес та продукт професійної діяльності; формування індивідуального стилю.

Отже, в даний час підготовка фахівця в будь-якій галузі покликана забезпечувати не лише високий рівень його професійної компетентності, мобільності, а й сприятливі умови для розвитку його особистості. В умовах перегляду цінностей, оновлення сучасного суспільства назріла потреба у викладачеві, який здатний виростити покоління,

яке готове до вільного вибору, творчості та самореалізації.

Таким чином, акмеологічний підхід до розробки технологій професійного навчання актуалізує внутрішні ресурси майбутніх учителів іноземних мов, сприяє формуванню властивостей та якостей особистостей, які необхідні для підвищення їх конкурентоспроможності на сучасному ринку праці у сфері освіти та інших сферах професійної діяльності.

Технологія акмеологічного супроводу у професійній освіті – це система дій, виконання яких забезпечує розуміння, прийняття, підтримку, допомогу, орієнтацію на творчість, профілактику відхилень, співпереживання успіхам та невдачам, корекцію поведінки кожного студента на основі вивчення його як суб'єкта діяльності.

Узагальнюючи все вищезазначене, можна зробити висновок про те, що поряд з формуванням різних професійних компетентностей проектно орієнтована діяльність дозволяє формувати у студентів побудову власних систем знань і власних способів формування і удосконалення вмінь. Оскільки іноземна мова використовується в максимально наближених до реальності ситуаціях, майбутні вчителі на практиці бачать використання іноземної мови, а особливо німецької та англійської, що підвищує їх мотивацію в подальшій професійній діяльності.

Висновки і перспективи (Discussion). Узагальнюючи все вищезазначене, можна зробити висновок, що існують протиріччя між практичною необхідністю формування професійної компетентності майбутніх учителів іноземних мов на основі акмеологічного підходу у ЗВО з урахуванням їх індивідуально-психологічних особливостей та недостатньою вивченістю цього питання у педагогічній науці; між об'єктивною потребою у реалізації нових підходів до навчання в аспекті розвитку професійної компетентності майбутніх учи-

телів іноземних мов на основі акмеологічного підходу у ЗВО та недостатністю науково-методичного забезпечення реалізації цього підходу.

Проведене нами дослідження показало, що проблема формування професійної компетентності майбутніх учителів іноземних мов на основі акмеологічного підходу у закладах вищої освіти досліджена недостатньо. Перспективними напрямками подальших наукових досліджень можуть бути: подальша розробка нових методів, технологій, умов професійної компетентності майбутніх учителів іноземних мов на основі акмеологічного підходу у закладах вищої освіти з орієнтацією на різні вікові групи.

Список використаних джерел

1. Антонова О. Є. Акмеологічний підхід до визначення сутності педагогічної обдарованості. *Акмеологія – наука XXI століття: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конфер. К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2011. С. 17-22.*
2. Генкал С. Е. Акмеологічний підхід до формування професійної компетентності майбутніх вчителів біології. *Наукові записки. Сер.: Педагогічні науки, 2021. Вип. 2011. Кропивницький. С. 73-77.*
3. Євтух М. Б., Скорик Т. В. Акмеологічний підхід до становлення професійної успішності майбутнього вчителя. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Сер.: Педагогічні науки, 2020. Вип. 7 (163). Чернівці: НУЧК. С. 8-13.*
4. Лобода О. В. Теоретичні основи професійної компетентності майбутніх вихователів з правом навчання англійської мови дітей дошкільного віку: акмеологічний підхід. *Вісник Глухівського національного пед. університет, 2012. Вип. 20.*

Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка. С. 21 – 25.

5. Наріжна Л. М. Акмеологічні технології викладання іноземної мови у вищій школі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Філологія*, 2017. № 26. том 2. С. 147-149.

6. Рибалко Л. С., Черно-вол-Ткаченко Р. І., Куценко Т. В. Акмеологічні засади професійної самореалізації вчителів у системі методичної роботи загальноосвітніх навчальних закладів: колективна монографія. Харків: Вид. група «Основа», 2017. 128 с.

7. Сидорчук Н. Акмеологічне зростання дослідницької компетентності викладачів університету у сфері педагогічної освіти. *Нові технології навчання: зб. наук. праць*. Київ, 2020. Вип. 94. 338 с. (С. 306-313).

8. Стеблюк С. В. Професійна компетентність майбутніх фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, її структура. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Сер. Педагогічні науки*, 2019. № 3. С. 238-243.

References

1. Antonova O. Ie. (2011). Akmeolohichnyi pidkhd do vyznachennia sutnosti pedahohichnoi obdarovanosti [Acmeological approach to determining the essence of pedagogical giftedness]. *Akmeolohiia – nauka XXI stolittia - Acmeology is the science of the XXI century: materialy III Mizhnar. nauk. - prakt. konfer. K.: Kyivsk. un-t imeni Borysa Hrinchenka*. 17-22 [in Ukrainian].

2. Henkal S. E. (2011). Akmeolohichnyi pidkhd do formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh vchyteliv

biolohii [Acmeological approach to the formation of professional competence of future biology teachers]. *Naukovi zapysky Ser.: Pedahohichni nauky. - Scientific proceedings. Ser.: Pedagogical Sciences*. Vyp. 2011. Kropyvnytskyi. 73-77 [in Ukrainian].

3. Ievtukh M. B., Skoryk T. V. (2020). Akmeolohichnyi pidkhd do stanovlennia profesiinoi uspishnosti maibutnoho vchytelia [Acmeological approach to making of future teacher professional success]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Chernihivskiy kolehium» imeni T. H. Shevchenka. Ser.: Pedahohichni nauky- Bulletin of the National University "Chernihiv Collegium" named after T. G. Shevchenko. Ser.: Pedagogical Sciences*. Vyp. 7 (163). Chernihiv: NU-ChK. 8-13 [in Ukrainian].

4. Loboda O. V. (2012). Teoretychni osnovy profesiinoi kompetentnosti maibutnikh vykhovateliv z pravom navchannia anhliiskoi movy ditei doshkilnoho viku: akmeolohichnyi pidkhd [Theoretical foundations of professional competence of future educators with the right to teach English to preschool children: acmeological approach]. *Visnyk Hlukhivskoho natsionalnoho ped. universytet - Bulletin of Glukhovsky National Ped. University*. Vyp. 20. Hlukhiv: HNPU im. O Dovzhenka. 21 – 25 [in Ukrainian].

5. Narizhna L. M. (2017). Akmeolohichni tekhnolohii vykladannia inozemnoi movy u vyshchii shkoli [Acmeological technologies for teaching a foreign language in higher education]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser. Filolohiia - Scientific Bulletin of International University of Humanities. Ser. Philology*. №26. том 2. 147-149 [in Ukrainian].

6. Rybalko L. S., Chernovol-Tkachenko R. I., Kutsenko T. V. (2017). Akmeologichni zasady profesiinoi samorealizatsii vchyteliv u systemi metodychnoi roboty zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv [Acmeological principles of professional self-realization of teachers in the system of methodical work of general educational institutions]: kolektyvna monohrafiia. Kharkiv: Vyd. hrupa «Osnova». 128 [in Ukrainian].

7. Sydoruk N. (2020). Akmeologichne zrostannia doslidnytskoi kompetentnosti vykladachiv universytetu u sferi pedahohichnoi osvity [Acmeological growth of research competence of university teachers in the field

of pedagogical education]. *Novi tekhnologii navchannia - New Learning Technologies*: zb. nauk. prats. Kyiv. Vyp. 94. 338 [in Ukrainian].

8. Stebliuk S. V. (2019). Profesiina kompetentnist maibutnikh fakhivtsiv z pidpriemnytstva, torhivli ta birzhovoi diialnosti, yii struktura [Professional competence of future specialists of entrepreneurship, trade and stock exchange activity, its structure]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. O. Sukhomlynskoho. Ser. Pedahohichni nauky Scientific Bulletin of Mykolaiv National University named after V. O. Sukhomlynskyi. Ser. Pedagogical sciences. № 3. 238-243 [in Ukrainian].*

THE FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF FOREIGN LANGUAGES ON THE BASIS OF ACMEOLOGICAL APPROACH AT HIGHER EDUCATION ESTABLISHMENT

Bondar G. O.

Abstract. *The article presents the results of theoretical investigation of the problem of the formation of professional competence of future teachers of foreign languages on the basis of acmeological approach at higher education establishment, that are necessary for successful pedagogical performance. Today, as the analysis of theoretical research and pedagogical practice shows, that there is a contradiction between the objective needs of modern society in personnel with high degree of professional responsibility, activity and creative initiative, high degree of awareness of the value meaning of professional activity and "well-known" model of professional training of students. This model does not take into account the formation of personal content of professional activity of future specialists. There is also a contradiction between the need to organize the process of training students as objects of educational activity and the absence of reasonable model of its formation; the need for targeted development of acmeological potential of future teachers and insufficient theoretical development of models of its development at higher education establishment.*

Acmeological approach provides freedom of thoughts, self-reliance, a wide mental outlook. Due to this approach, a high standard of culture is achieved and grounded knowledge is obtained. The author pays special attention to theoretical justification of key competences for the teachers of foreign languages. The author of the article summarizes the concepts of "competence", "professional competence". The concept of professionalism and ways of its developments are considered. The mechanism of projection activity is analyzed, in particular acmeological projection as one of its variations in the process of learning foreign languages, as well as foreign language teacher language portfolio.

© Бондар Г. О.

Keywords: *competence, professional competence, future teacher, foreign languages, German language, English language, acme, acmeological approach.*